

Рукопис опубліковано:

Захаркін О.О. Особливості інноваційної діяльності промислових підприємств України на сучасному етапі [Текст] / Захаркін О.О. // Збірник доповідей сімнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції "Інноваційний потенціал української науки – ХХ сторіччя (22 – 26 жовтня 2012 р.). – Запоріжжя : Видавництво ПГА, 2012. – С. 83–85.

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Захаркін О.О.

Україна, м. Суми, Сумський державний університет

В статтє анализируются тенденции инновационной деятельности украинских предприятий. Рассматривается структура их инновационных затрат. Приводятся основные направления улучшения инновационной ситуации на предприятиях.

В Україні сучасний стан інноваційної діяльності більшість економістів визначають кризовим і таким, що не відповідає рівню розвитку інноваційних процесів у країнах, де інноваційний розвиток є пріоритетом економічної стратегії. Хоча країна має досить високий потенціал, інноваційний компонент забезпечення економічного розвитку використовується слабо. Так, дані статистики свідчать про поступове зниження інноваційної активності промислових підприємств (рис. 1).

Рис. 1 – Питома вага інноваційно-активних підприємств України у 2000-2011 рр. [1]

Протягом 2000-2011 рр. найбільша питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, була у 2000 та 2002 рр. – 18%. У 2003-2010 рр. частка таких підприємств зменшилася; поліпшення мало місце лише у 2011 р., коли вони становили 16,2% від усіх підприємств.

Загальної сума витрат на інновації має позитивну динаміку зміни: так, якщо у 2000 р. їх сума складала 1760 млн. грн., то у 2011 р. – 14333,9 млн. грн., тобто зросла майже у 10 разів. Найбільше коштів витрачалося на придбання машин та обладнання – 1074,5

млн. грн.. у 2000 р. та 10489,1 млн. грн.. у 2011 р. відповідно. Окрім того, вагомими статтями витрат були дослідження і розробки, а також інші витрати (рис. 2).

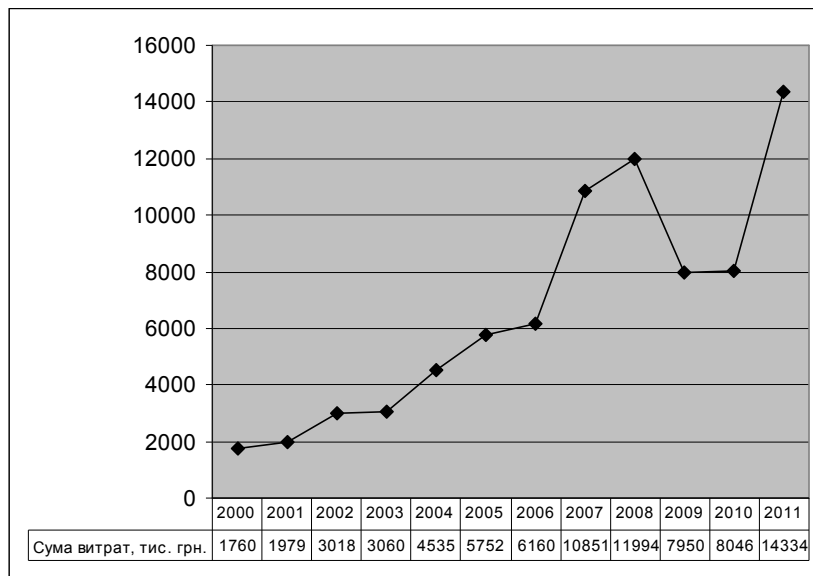

Рис. 2 – Загальна сума інноваційних витрат підприємств України у 2000-2011 рр. [1]

Структура витрат протягом останніх років була, не враховуючи незначні коливання, досить стабільною. За 2000-2011 рр. зменшилася частка витрат на дослідження і розробки приблизно удвічі, при цьому зросла питома вага витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення на 12,13 пункти. Зросла категорія витрат інші – головним чином за рахунок зміни в методології розрахунку. Придбання інших зовнішніх знань у структурі витрат зменшилося на 1,87 пункти. Структура витрат у 2011 р. представлена на рис. 3.

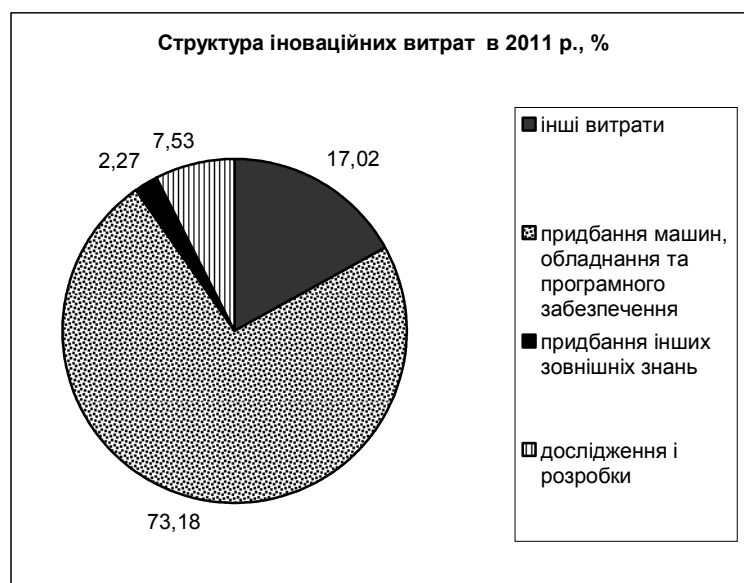

Рис. 3 – Структура інноваційних витрат підприємств України в 2011 р. [1]

Отже, інноваційну діяльність українських підприємств характеризує структурна незбалансованість, інституційна неповнота, незбалансованість економічних, соціально-ціннісних і технологічних аспектів.

В Україні, на відміну від промислово розвинених країн, досі не створена національна інноваційна система. Інноваційні процеси не мають достатніх масштабів і через це не є вагомим чинником зростання ВВП. Досягнення належного рівня конкурентоспроможності економіки неможливе без інноваційної діяльності підприємств, тому необхідним є якнайшвидше вжиття заходів для її активізації [2].

Концепцією Загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості України на період до 2017 року [3] передбачається:

– зростання рівня інноваційності промислового виробництва. Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції підвищиться до 15-20% у 2012 році і до 30-35% у 2017 році (2005 рік – 6,5%), що дасть можливість значно покращити забезпечення зростаючих потреб економіки в сучасних видах промислової продукції, реалізуючі стратегію інноваційного прориву.

– зниження енергоємності промислового виробництва до 2017 року – в 2,4 рази, що дасть можливість суттєво наблизитися за цим показником до рівня розвинутих європейських країн.

Реалізація комплексу інституціональних заходів підвищить дієвість державного впливу щодо реалізації промислової політики. Отримає розвиток система стратегічного передбачення і управління промисловим розвитком. Організаційна структура промисловості наблизиться до світових прогресивних форм через утворення висококонцентрованих інтегрованих господарських структур, поширення процесів диверсифікації компаній, сіткової організації бізнесу, запровадження кластерної моделі.

Список використаної літератури

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Інновації в Україні: Європейський досвід та рекомендації для України. – Том 3. – Інновації в Україні: пропозиції до політичних заходів. – К.: Фенікс, 2011. – 76 с. – (проект ЄС „Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні”.

3. Концепція загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості України на період до 2017 року; [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт міністерства промислової політики України. – Режим доступу: http://industry.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=57967&cat_id=57966.